

Informacje ogólne o samorządzie województwa

Od 1 stycznia 1999 r. ponad 5 mln mieszkańców Mazowsza zamieszkujących obszar 35,597 tys. kilometrów kwadratowych stało się z mocy prawa regionalną wspólnotą samorządową. Wspólnota ta oraz terytorium województwa tworzą samorząd województwa.

Mieszkańcy województwa tworzą z mocy prawa regionalną wspólnotę samorządową. Województwo ma osobowość prawną. Ustrój województwa jako jednostki samorządu terytorialnego określa statut województwa uchwalony po uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów. Statut i jego zmiany podlegają ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Mieszkańcy województwa podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (w drodze wyborów i referendum) lub za pośrednictwem organów samorządu województwa. Zasady i tryb przeprowadzania referendum określa ustawa z 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z dnia 20 października 2000 r. ze zm.)

Województwo wykonuje swoje zadania za pośrednictwem organów województwa:

- pochodzącym z wyborów Sejmikiem Województwa Mazowieckiego (organ stanowiący i kontrolny),
- powoływanym przez sejmik Zarządem Województwa Mazowieckiego (organ wykonawczy) z Marszałkiem Województwa Mazowieckiego, jako jego przewodniczącym.

Statut Województwa Mazowieckiego

Od 1 października 2009 r. obowiązuje nowy Statut Województwa Mazowieckiego, przyjęty uchwałą nr 145/09 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z 7 września 2009 r., znowelizowany uchwałą nr 201/17 z 21 listopada 2017 r. i nr 148/18 z 18 września 2018 r. Jest to akt prawny o znaczeniu zasadniczym dla województwa mazowieckiego, określający jego ustrój i zasady funkcjonowania organów województwa. Stanowi on swego rodzaju „konstytucję” województwa.

Do zakresu działania samorządu województwa należy wykonywanie zadań publicznych o charakterze wojewódzkim, niezastrzeżonych ustawami na rzecz organów administracji rządowej.

Samorząd województwa:

- wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, w szczególności w obszarze:
 - edukacji publicznej, w tym szkolnictwa wyższego,
 - promocji i ochrony zdrowia,

- kultury i ochrony jej dóbr,
 - pomocy społecznej,
 - polityki prorodzinnej,
 - modernizacji terenów wiejskich,
 - zagospodarowania przestrzennego,
 - ochrony środowiska,
 - gospodarki wodnej, w tym ochrony przeciwpowodziowej, a w szczególności wyposażenia i utrzymania wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych,
 - transportu zbiorowego i dróg publicznych,
 - kultury fizycznej i turystyki,
 - ochrony praw konsumentów,
 - obronności,
 - bezpieczeństwa publicznego,
 - przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- dysponuje mieniem wojewódzkim,
 - prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową na podstawie budżetu.

W celu wykonywania zadań województwo tworzy wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne oraz może zawierać umowy z innymi podmiotami w szczególności z innymi województwami oraz jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego z obszaru województwa porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia zadań publicznych. Porozumienia te podlegają ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Ponadto samorząd województwa określa strategię rozwoju województwa, uwzględniającą w szczególności następujące cele:

- pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców, a także pielęgnowanie i rozwijanie tożsamości lokalnej,
- pobudzanie aktywności gospodarczej,
- podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa,
- zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń,
- kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego.

Ponadto samorząd województwa prowadzi politykę rozwoju województwa, na którą składa się:

- tworzenie warunków rozwoju gospodarczego, w tym kreowanie rynku pracy,
- utrzymanie i rozbudowa infrastruktury społecznej i technicznej o znaczeniu wojewódzkim,
- pozyskiwanie i łączenie środków finansowych: publicznych i prywatnych, w celu realizacji zadań z zakresu użyteczności publicznej,
- wspieranie i prowadzenie działań na rzecz podnoszenia poziomu wykształcenia obywateli,

- racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- wspieranie rozwoju nauki i współpracy między sferą nauki i gospodarki, popieranie postępu technologicznego oraz innowacji,
- wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego,
- promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa.

Strategia rozwoju województwa jest realizowana poprzez programy wojewódzkie.

Samorząd województwa może w związku z realizacją strategii rozwoju województwa:

- występować o wsparcie ze środków budżetu państwa na realizację zadań zawartych w programach wojewódzkich,
- zawierać kontrakt wojewódzki z Radą Ministrów na podstawie odrębnej ustawy.

Samorząd województwa, przy formułowaniu strategii rozwoju województwa i realizacji polityki jego rozwoju, współpracuje w szczególności z:

- jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego z obszaru województwa oraz z samorządem gospodarczym i zawodowym,
- administracją rządową, szczególnie z wojewodą,
- innymi województwami,
- organizacjami pozarządowymi,
- szkołami wyższymi i jednostkami naukowo-badawczymi,
- może również współpracować z organizacjami międzynarodowymi i regionami innych państw, zwłaszcza sąsiednich.

Sejmik określa zasady, tryb i harmonogram opracowania strategii rozwoju województwa i programów wojewódzkich, uwzględniając w szczególności:

- zadania poszczególnych organów województwa przy określaniu strategii rozwoju województwa i programów wojewódzkich,
- tryb i zasady współpracy z podmiotami wymienionymi w art. 12.

Uchwała sejmiku dotycząca tychże spraw podlega publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

W sferze użyteczności publicznej województwo może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne, a także może przystępować do takich spółek.

Poza sferą użyteczności publicznej województwo może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne oraz przystępować do nich, jeżeli działalność spółek polega na wykonywaniu czynności promocyjnych, edukacyjnych i wydawniczych służących rozwojowi województwa.

Ustawy mogą określać sprawy należące do zakresu działania województwa jako zadania z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez zarząd województwa.

Zakres działania samorządu województwa nie narusza samodzielności powiatu i gminy. Organy samorządu województwa nie stanowią wobec powiatu i gminy organów nadzoru lub kontroli oraz nie są organami wyższego stopnia w postępowaniu administracyjnym.

Województwa mogą tworzyć stowarzyszenia, w tym również z gminami i powiatami. Do stowarzyszeń tych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855), z tym że dla założenia stowarzyszenia wymaganych jest co najmniej 3 założycieli.

Samorząd województwa, na podstawie upoważnień ustawowych, stanowi akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze województwa.

W przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla województwa mogą być przeprowadzane na jego terytorium konsultacje z mieszkańcami województwa. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami województwa określa uchwała sejmiku województwa.

Posiadając osobowość prawną samorząd województwa dysponuje mieniem wojewódzkim oraz prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową na podstawie budżetu.

Sejmik jest organem stanowiącym i kontrolnym, zarząd zaś – organem wykonawczym. Organy samorządu województwa są wybierane przez mieszkańców województwa w wyborach bezpośrednich lub pośrednich, w związku z czym mają uprawnienie do wykonywania w imieniu mieszkańców województwa zadań i uprawnień samorządu województwa.

W granicach województwa mazowieckiego funkcjonują:

- 42 powiaty, w tym 5 grodzkich i 37 ziemskich;
- 314 gmin, w tym 37 miejskich, 73 miejsko-wiejskich oraz 204 wiejskich.

Mimo że osoby zamieszkujące na terenie województwa tworzą aż trzy odrębne wspólnoty samorządowe, tj. samorząd gminny, samorząd powiatowy oraz samorząd województwa, każda z nich funkcjonuje samodzielnie i niezależnie, a ich samodzielność podlega ochronie prawnej.

Załączniki:

Preview

Close

Rozmiar: 305.17 KB, PDF

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl